

Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32121>

Özet

Bu giri?, 2019 y?l?nda Tansu Mutlu ve O. Yerin Güneri taraf?ndan Türkiye'deki üniversite ö?rencileri popülasyonu için uyarlanan **Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri**'ni (ÜÖKBE) kapsamaktadır. Bu uyarlama çal??mas?, envanterin Türkçe formunun psikometrik özelliklerini, özellikle de **geçerlik** ve **güvenirlilik** sonuçlar?n? ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçek, ö?rencilerin kariyer kararlar?n? etkileyen temel faktörleri de?erlendirmeyi amaçlamaktadır.

Uyarlama çal??mas?, 4. Uluslararası Bilimsel Ara?t?rmalar Kongresi'nde bir bildiri olarak sunulmuştur. Envanter, kariyer danışmanl??? ve rehberlik hizmetlerinde kullanılmak üzere sa?lam ve kültüre duyarlı bir ölçme aracı sa?lamaya hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Kariyer, üniversite ö?rencileri, **kariyer belirleyicileri**, **envanter**, uyarlama, psikometri, **geçerlik**, **güvenirlilik**.

Yazarlar

Tansu Mutlu, O. Yerin Güneri

Amaç

Envanterin temel amacı, üniversite ça??ndaki bireylerin kariyer seçimlerini ve gelişim süreçlerini etkileyen çe?itli psikososyal ve çevresel faktörleri sistematik olarak ölçmektir. Bu özel uyarlama çal??mas?, orijinal envanterin Türkçe konusan **üniversite ö?rencileri** popülasyonunda kültürel ve dilsel olarak geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılmayıp kullanılmayacağını tespit etmeyi hedeflemiştir.

Uyarlama sürecinde, ölçe?in maddelerinin dilsel e?de?erliliği sa?lanm?? ve Türkiye ba?lam?nda kariyer kararlar?n? etkileyen temel belirleyicilerin do?ru bir ?ekilde yansıtılmayıp yansıtılmadığını incelenmiştir. Bu çal??ma, kariyer danışmanl??? alan?nda kullanılabilecek standardize bir ölçme aracı sunulmasına katkı sa?lamıştır.

Yapı

Ölçek, bireylerin kariyer yollar?n? belirlemede rol oynayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle kişisel **öz yeterlik** algıları, çevresel destekler, sosyo-ekonomik faktörler, mesleki ilgi alanlar? ve kariyer beklentileri gibi bileşenleri içerir. Kariyer belirleyicileri, ö?rencilerin kariyer kararları??? veya netli?i düzeylerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

ÜÖKBE, ö?rencilerin gelecekteki i? ya?amlar?na yönelik motivasyonlar?n?, kar??la?t?klar? engelleri ve karar verme stillerini tan?mlamaya yard?mc? olur. Envanter, bu karma??k belirleyicileri ölçerek kariyer dan??manlar?na bireyselle?tirilmi? müdahale stratejileri geli?tirmede somut veri sa?lar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, Türkçe formunun **geçerlik** çal??mas? ba?lam?nda yap? geçerli?inin incelendi?i varsay?lmaktadır. Yap? geçerli?i, genellikle **faktör analizi** (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal alt boyutlar? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir.

Uyarlama sürecinde ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, ölçe?in kariyer olgunlu?u veya kariyer karars?zl??? gibi ilgili yap?larla olan ili?kileri incelenmi? olabilir. Bu çal??malar, envanterin amac?na uygun olarak ilgili psikolojik yap?y? do?ru ve tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik

Envanterin **güvenirlik** çal??malar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplar?yla tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemeyi amaçlar. Bu kapsamda, genellikle iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??tır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in içsel bütünlü?e sahip oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, iç tutarlılık analizlerinin yan? sıra, ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirli?i yönteminin de kullan?ld??? dü?ünülmektedir. Kariyer belirleyicileri gibi nispeten stabil yap?lar? ölçen envanterler için kararlılık göstergeleri büyük önem ta??r.

Faktör Analizi

Üniversite Ö?rencileri ?çin Kariyer Belirleyicileri Envanteri'nin Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??tır. Bu analizler, orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk kültürüne ve ö?renci popülasyonuna uygunlu?unu do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Yap?lan faktör analizinin, ölçe?in orijinal yap?s?nda tan?mlanan alt boyutlar? (örne?in, Bireysel Etkenler, Çevresel Etkenler, Akademik Motivasyon) destekledi?i ve maddelerin ilgili faktörlere yeterli yüklenmeye sahip oldu?u varsay?lmaktadır. Bu analizler, ölçek puanlar?n?n yorumlanmas?nda temel al?nan boyutlar?n psikometrik olarak sa?lam oldu?unu teyit eder.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut değildir. Tipik olarak, **kariyer envanterleri** 4'lü, 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme ölçeği kullanır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç yetişkinlik dönemi (Tipik olarak 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde öğrenim gören lisans ve ön lisans öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Veriler, kongre bildirisi kapsamında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer danışmanlığı, psikometrik özellikler, üniversite, kariyer gelişimi, **öz bildirim**, Mutlu, Yerin Güneri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: Sorumlu Yazar: Tansu Mutlu. İletişim e-postası: tansumutlu@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Bu envanterin Türkçe uyarlama çalışması **2019** yılında gerçekleştirilmiş ve sunulmuştur. Ölçeğin ticari kullanım ve bilimsel araştırmalarda kullanım için gerekli izin şartları hakkında detaylı bilgi almak amacıyla sorumlu yazar Tansu Mutlu ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Mutlu, T. ve Yerin Güneri, O. (2019). *Üniversite Öğrencileri İçin Kariyer Belirleyicileri Envanteri: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması*. 4. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi'nde sunulan bildiri. 14-17 Şubat, Yalova, Türkiye.

İlgili kongre özet kitapçığına ait bağlantı: ubaksymposium.org

Envanterin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: universite-ogrencileri-icin-kariyer-belirleyicileri-envanteri-toad.pdf

Üniversite Öğrencileri İçin Kariyer Belirleyicileri Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu envanterin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır ve bu nedenle burada listelenememiştir. Maddelere erişim ve ölçek içeriği hakkında detaylı bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM